



## Delrapport - Utredning konstgräsplan

Svenska fotbollförbundet har på ett möte i Askersund informerat och svarat på frågor om anläggande och drift av konstgräsplan. Representanter från Hallsbergs kommun och Kumla kommun inbjöds till detta möte. Ett studiebesök i Hällefors kommun genomfördes även och till detta var Hallsbergs kommun och Kumla kommun också inbjudna.

Medarbetare på Tekniska förvaltningen var med vid studiebesöket i Hällefors samt har varit behjälplig med fakta.

Möten och dialog har skett med kommunens fotbollsföreningar. Erfarenhets- och kunskapsutbyte har skett med Linköpings kommun.

### Analys av det som framkommit hittills utifrån beslutade utredningsdirektiv:

<b>Placering</b>	<b>Förslag:</b> Solberga Idrottsplats, Askersund Alternativ 1 – B-planen – används främst som träningsplan, belysning finns men ej läktare. Alternativ 2 – A-planen som idag används till tränings- och matchplan läktare finns men ej belysning.
<b>Storlek</b>	<b>Enligt fotbollförbundets rekommendationer:</b> Planstorlek, spelmått 65 x 105 meter med totalmått för konstgräsyta 71 x 111 meter. Det skall även finnas ytor för rengöring av maskiner och verktyg så att gummigranulat kan borstas eller blåsas av så att gummimaterialet stannar på planen.
<b>Uppvärmning</b>	Kommunens fotbollsföreningar önskar uppvärmd plan. Föreningarna har föreslagit att man eventuellt kan nyttja den fjärrvärme som finns i IP-området. Detta behöver utredas.  Linköpings kommun har endast en uppvärmd plan (elitarenan). Uppvärmningskostnaden är cirka 800.000 kr/år.  Hällefors kommun: Planen är inte uppvärmd.  Hallsbergs kommun: Planen är uppvärmd med spillvärme från ishallen.
<b>Tak eller ej</b>	Fotbollsföreningarna ser inget behov i dagsläget på grund av kostnaderna. Fördelen skulle vara att eventuell snö minimeras även om det kommer att blåsa in en del från sidorna.



<b>Miljöpåverkan</b>	<p>Gummigranulat förbjuds att sälja från och med 2031. Förvaltningen för kultur, evenemang och fritid begärde ett yttrande gällande miljöpåverkan vid en eventuell konstgräsplansbyggnation från samhällsbyggnad Sydnärke.</p> <p>Svar från miljöchef Rikard Andersson: <i>”När det gäller miljöpåverkan från anläggandet av en konstgräsplan så är det främst frågan gällande läckage av plastpartiklar som blir aktuell. Om gummigranulat som klassas som avfall används så fordras en anmälan om miljöfarlig verksamhet till miljö- och byggnämnden avseende användning av avfall för anläggningsändamål. Det ni bör fundera på i er utredning är således placering och dagvattenfrågan. Den 17 oktober röstade EU igenom ett förslag att förbjuda användandet av gummigranulat vid konstgräsplaner. Förbudet träder i kraft efter en övergångstid på 8 år, vilket ni också bör fundera kring i er utredning. Jag vet inte exakt vilka material som kan ersätta gummigranulatet, men spontant så känns det kortsiktigt att anlägga en ny plan med ett material som kommer förbjudas inom 8 år.”</i></p> <p>Information från Naturvårdsverket: ” <i>En konstgräsplan räknas som en miljöfarlig verksamhet. Den som ansvarar för drift och skötsel av en konstgräsplan ska vidta åtgärder för att minska miljöpåverkan från planen. En viktig del är att förhindra att granulat från konstgräsplaner sprids till omgivningen. EU-kommissionen har beslutat om en begränsning av mikropartiklar av syntetiska polymerer, så kallad mikroplaster. Begränsningen trädde i kraft Den 17 oktober 2023 och innebär bland annat att det blir förbjudet att sälja plastgranulat till konstgräsplaner år 2031 efter en övergångsperiod på 8 år. Syftet med begränsningen är att minska spridningen av mikroplaster till miljön.”</i></p> <p>När det gäller fyllnadsmaterial är gummigranulat det som används mest och enligt fotbollförbundet och Linköpings kommun, som har flera konstgräsplaner, det som är bäst lämpat.</p> <p>Det finns tre olika sorters gummigranulat: SBR- granulat</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Kommer ursprungligen från återvunna bil- och maskindäck</li><li>- Svart till färgen och det vanligaste fyllnadsmaterialet och det billigaste idag.</li></ul> <p>EPDM-granulat</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Finns nytillverkat eller återvunnet – vulkaniserat industrigummi.</li></ul> <p>TPE-granulat</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Kommer från nytillverkat naturgummi – TPE-granulat är inte vulkaniserat.</li></ul>
----------------------	--



<p><b>Ekonomi – kostnad för anläggande och drift samt livslängd</b></p>	<p>Finansieringsalternativ som diskuterats med fotbollsföreningarna:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Ansökan till Allmänna Arvsfonden. Tre föreningar står för ansökan, kommunen är behjälplig med ansökningsförfarandet. Kommunen står för mellanskillnaden mellan anläggningskostnaden och bidraget. Kommunen bygger och skriver ett nyttjanderättsavtal på förslagsvis 10 år med fotbollsföreningarna.</li><li>- Hela beloppet i kommunens investeringsbudget</li></ul> <p>Möjliga medfinansierare kan vara:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Fotbollförbundet</li><li>- RF SISU</li><li>- Sponsorer</li></ul> <p>En exakt beräkning av investerings- och driftkostnader är inte möjligt att ge i dagsläget. Man behöver först besluta om fler detaljer, såsom placering, belysning, fyllnadsmaterial, markgeologisk undersökning, personal, miljöåtgärder, uppvärmning och tak med mera.</p> <p>Investeringskostnad: Enligt fotbollsförbundets beräkningar kostar det mellan 4,8 mkr – 10,7 mkr exkl. moms att anlägga en ny konstgräsplan. Konstgräs inklusive det som behövs för markarbeten (en markgeologisk undersökning av markförhållandena ligger till grund för kostnaden), uppbyggnad, miljöåtgärder, planvärme, belysning, staket, bevattning med mera.</p> <p>Hällefors kommun, år 2022: cirka 9 mkr exkl. moms. Ej tak. Linköpings kommun, år 2025: cirka 9 mkr exkl. moms. Ej tak.</p> <p>Det tillkommer en investeringskostnad för olika maskiner (såsom borste, räfsa, snöskopa och ytrensare): cirka 200 tkr exkl. moms.</p> <p>Avskrivningstid: 6 eller 10 år, beroende på nyttjande/slitage.</p> <p>En konstgräsplan räknas som miljöfarlig verksamhet. Hänsyn behöver därför tas till att vid ett byte räkna med en avgift för sanering/deponi av gummigranulat med mera.</p> <p>Exempel på driftkostnader tillkommer: Personal, el, maskiner (bränsle, reparationer mm), djuprengöringstjänst 2ggr/år och fyllnadsmaterial. En uppskattad driftkostnad från fotbollförbundet och Linköpings kommun är mellan 100-250 tkr/år.</p> <p>Fortsatt utredning: Extern utredare/kompetens krävs för fortsatt arbete. Det behöver tas med i beräkningarna för investeringen.</p>
---	---



<b>Planerat nyttjande</b>	Fotbollsföreningarna IFK Askersund och Åmmebergs IF har lämnat uppgifter om nyttjande. Svar saknas från Skyllbergs IK. Övriga som kan nyttja planen är inte undersökt, men möjligtvis kan det vara skolor och andra föreningar.
<b>Hur mycket?</b>	Svar från IFK Askersund och Åmmebergs IF: Cirka 25 timmar/vecka.
<b>Till vad?</b>	Fotbollsföreningarna kommer nytta konstgräsplanen för träning och matcher.
<b>Under hur stor del av året?</b>	Svar från IFK Askersund och Åmmebergs IF: Lågsäsong februari-april och högsäsong maj-oktober beroende på om planen blir uppvärmd eller ej.
<b>Ansvar och roller</b>	Ägande, drift, skötsel och uthyrning – Askersunds kommun Nyttjare/hyrestagare – Föreningar med flera

### Sammanfattning

När det gäller fyllnadsmaterial är gummigranulat det som används mest och enligt fotbollförbundet och Linköpings kommun det som är bäst lämpat. Om en konstgräsplan ska anläggas så snart som möjligt måste man utgå ifrån gummigranulatet som fyllnadsmaterial i planeringen och anläggandet.

Fotbollförbundets senaste uppdatering i frågan om ersättning för granulatet är från 26 februari i år: *"Flera av distriktens representanter har vittnat om en ovilja hos många kommuner att göra nya investeringar i anläggningar.*

*– Vi vet att det finns en tvekan hos kommunerna, men här behöver vi vara tydliga och berätta att det inte är ett förbud att använda granulat. Det är också viktigt att man redan i upphandlingen får med att materialet ska tas om hand när det är uttjänat, säger Stefan Cårebo.*

*Parallellt med den diskussionen pågår för närvarande en intensiv forskning och försöksverksamhet med flera nya och biologiskt nedbrytbara ifyllnadsmaterial."*

(Stefan Cårebo är anläggningskonsulent.)

I Göteborg Stad provas nu ett material som heter AGC som är biologiskt nedbrytbart. Göteborg Stad provar bark och sand samt planerar att bygga en ny konstgräsplan med kork och kokos (blandat).

Förvaltningen ser att ett inriktningsbeslut behöver tas på ett kommande nämndsammanträde för att utredningen ska kunna fördjupas. Förvaltningen avser att fortsätta dialogen med fotbollsföreningarna.

Arbete som återstår är bland annat en finansieringsplan, en markgeologisk undersökning av markförhållandena och en upphandling. Extern resurs/kompetens kommer att behöva anlitas. Då förvaltningen idag saknar en utredningsbudget behöver det tas med i beräkningarna inför investeringen.

### Alternativa inriktningsbeslut

1. Kultur- och tekniknämnden avser att anlägga en konstgräsplan snarast möjligt (före 2031).  
Eftersom det blir förbjudet att sälja plastgranulat till konstgräsplaner år 2031 bör avskrivningstiden bli 5-6 år. Sanering/deponi av gummigranulat etc. tas med i beräkningarna.
2. Kultur- och tekniknämnden avser att anlägga en konstgräsplan efter 2031.
3. Kultur- och tekniknämnden avser inte att anlägga en konstgräsplan. Utredningen avslutas.